

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 203/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpení advokátkou JUDr. Martinou Fabianovou, Hencovská 2043, Hencovce, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/137/2024, 8Cdo/138/2024 z 30. októbra 2024 „v spojení s“ uzneseniami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/30/2023 zo 6. júna 2023 a sp. zn. 6Co/10/2024 zo 14. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. februára 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením najvyššieho súdu v spojení s uzneseniami krajského súdu, ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Okrem toho žiadajú o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Sťažovatelia podali na Okresnom súde Bardejov návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúce v uložení povinnosti žalovaným zdržať sa pri odstraňovaní oplotenia všetkých činností, ktoré sú v rozpore s príslušným rozhodnutím stavebného úradu, odstrániť stavebný odpad a ochrániť majetok sťažovateľov (natiehnutím fólií). Okresný súd po vyžiadaní vyjadrenia žalovaných a po vykonaní obhliadky na mieste uznesením č. k. 5C/71/2022-206 z 28. februára 2023 návrh zamietol, keďže sťažovatelia neosvedčili nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia ani existenciu naliehavej potreby upraviť vzájomné vzťahy strán sporu, za stavu, keď bol plot

už zbúraný a na pozemku sťažovateľov nebol zistený stavebný odpad ani ohrozenie ďalšieho majetku sťažovateľov. V časti okresný súd považoval navrhovaný petit za nevykonateľný. Druhým výrokom určil, že o nároku na náhradu trov konania rozhodne v rozhodnutí vo veci samej (o určenie hraníc pozemku medzi stranami sporu).

3. Proti výroku o trovách podali odvolanie žalovaní. Krajský súd ho uznesením č. k. 22Co/30/2023-234 zo 6. júna 2023 zmenil tak, že žalovaní majú nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti sťažovateľom v rozsahu 100 %, a priznal im nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Sťažovatelia podali odvolanie proti prvému výroku uznesenia okresného súdu, ktoré však nebolo založené do spisu, preto o ňom až dodatočne rozhodol krajský súd uznesením č. k. 6Co/10/2024-290 zo 14. marca 2024 tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

5. Obe uznesenia krajského súdu sťažovatelia napadli dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. d), e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Najvyšší súd po konštatovaní, že v danej veci ide o rozhodnutie vo veci samej, napadnutým uznesením dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolania smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Všeobecne vo vzťahu k napadnutému konaniu sťažovatelia namietajú neprimerane dlhé trvanie celého konania a uvádzajú, že súdy zmarili účel neodkladného opatrenia tým, že žiadali vyjadrenie žalovaných, oneskorene predložili odvolanie odvolaciemu súdu, po jeho zrušujúcom rozhodnutí nerozhodli v 30-dňovej lehote, nerozhodli o námietke zaujatosti. Súdy sa dostatočne nevysporiadali s ich námietkami. Napriek tomu, že najvyšší súd konštatoval procesné pochybenia nižších súdov, nevysporiadal sa s ich vplyvom na rozhodnutie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho správneho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľov proti napadnutým uzneseniam krajského súdu, ktorým potvrdil zamietnutie návrhu sťažovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia a zmenil výrok o nároku žalovaných na náhradu trov konania.

8. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľov uzneseniami krajského súdu ústavný súd uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavná ochrana poskytovaná ústavným súdom je postavená na princípe subsidiarity. Proti napadnutým uzneseniam krajského súdu mohli sťažovatelia podať dovolanie (čo aj využili), o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľov v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o ústavnej sťažnosti proti uzneseniam krajského

súdu. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ich sťažnosť v časti proti uzneseniam krajského súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu. Spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľov, bude predmetom posúdenia ústavným súdom v ďalšej časti tohto uznesenia.

9. K výlučnej právomoci najvyššieho súdu posúdiť, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd, pozri napr. I. ÚS 124/2025, I. ÚS 96/2025, III. ÚS 47/2025.

10. Je potrebné uviesť, že ústavná sťažnosť nie je koncipovaná ako sťažnosť na porušenie označených základných práv, ale jej obsahom je z väčšej časti opakovanie argumentácie uvádzanej v konaní pred všeobecnými súdmi, nereflektujúc na právne závery vyslovené dovolacím súdom. Úlohou ústavného súdu pritom nie je opätovne preveriť správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu je jeho úlohou posúdiť, či sa najvyšší súd s podaným dovolaním vysporiadal v súlade s požiadavkami kladenými na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí, ich preskúmateľnosť a ústavnoprávnu udržateľnosť.

11. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľov, keď v bode 17 napadnutého uznesenia reagoval na ich námietku týkajúcu sa postupu krajského súdu, ktorý uznesením zo 6. júna 2023 nerozhodol o ich včas podanom odvolaní, resp. v bode 17.1. sa vyjadril k namietanému neštandardnému rozhodovaniu v senáte 22Co, ako aj 6Co. V rovnakom bode, odkazujúc na konkrétne časti odôvodnenia uznesenia krajského súdu zo 14. marca 2024 (najmä body 33 a 34), vyvrátil tvrdenia sťažovateľov o jeho nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti. Vysvetlenie k námietke, že vo veci konal vylúčený sudca Okresného súdu Svidník podal najvyšší súd v bode 12.2 napadnutého uznesenia. Ústavný súd nespochybňuje ani záver najvyššieho súdu, že procesné pochybenie spočívajúce v nezaložení odvolania sťažovateľov do spisu s následkom, že o odvolaní proti výroku o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo rozhodnuté až po odvolaní proti výroku o trovách, svojou intenzitou nezasahuje do ich práva na spravodlivý proces.

12. Ústavný súd dopĺňa, že ani Civilný sporový poriadok pojednávanie, výsluch strán a vyjadrenie protistrany v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyklučuje *en bloc*. Ak to súd v odôvodnených prípadoch považuje za nevyhnutné a účelné, môže niektorý z uvedených procesných úkonov (prípadne všetky alebo niektoré z nich) uskutočniť. Takýto extraordinárny postup súdu prvej inštancie musí preto vždy vychádzať zo špecifických okolností prípadu a dôsledného zváženia všetkých relevantných skutočností, najmä vzhľadom na záujmy navrhovateľa a reálnu hrozbu zmarenia predbežnej súdnej ochrany (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1261.).

13. Z uvedených dôvodov je ústavná sťažnosť v časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

14. Z dôvodu procesnej ekonómie ústavný súd nevyzýval sťažovateľov na odstránenie nedostatku k ústavnej sťažnosti pripojených plnomocenstiev, v ktorých nebolo výslovne uvedené, že sťažovatelia udeľujú zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom (§ 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu